

bruge Kirken, dog saaledes at Sognepræstens Samthkke skal indhentes for hver enkelt Gang, og den udvider nu denne ikke alene til at omfatte tillige Kirkegaardene, men ogsaa til at gælde i al Almindelighed saaledes, at Præstens Ret til at overveje og at sige Ja eller Nej efter Omstændighederne ved den enkelte Benyttelse ikke længere opretholdes. Men man bliver ikke staaende herved; ligesom i § 1 faa uordinerede Mænd samme Udgang som Præsterne.

3. Lovforslagets ny § 3 udvider den Ret, som er givet Flertallet af en Sognemenigheds stemmeberettigede Medlemmer til at bruge Kirken uden Sognepræstens direkte Samthkke, til en Ret for 10 af Sognets Familiefædre, Enter eller andre Personer med Husstand, som ere Medlemmer af Folketirken, altsaa i mange Sogne til en Ret for et forsvindende Mindretal.

4. Lovforslagets ny § 4 udvider Sognebaandsløsernes Ret til at lade deres Præst bruge Sognekirken til forskellige kirkelige Handlinger, hvilken Ret ikke hidtil har omfattet Retten for Præsten til at holde Prædiken, til ogsaa at lade ham udøve denne Gerning, med andre Ord til en Ret til at afholde fuldstændig Gudstjeneste, og Meningen hermed er blandt andet den at fritage Valgmenighederne for Forpligtelsen til at bygge en Valgmenighedskirke, uden at der i Stedet herfor sættes noget andet Betryggelsesmiddel.

Jeg indser nu ikke rettere, end at foranstaaende tørre Fremstilling af de af Flertallet foreslaaede Lovændringers faktiske Indhold maa være tilstrækkelig for enhver uheldet til at blive klar paa, at Forslaget har en meget stor Rækkeevne, idet det i alle Tilfælde berører følgende Hovedspørgsmaal med Hensyn til Kirkens indre Ordning, nemlig Spørgsmaalene om Præsters og Lægmands forskellige Stilling i Kirkelivet, om Sognepræstens Forhold til andre Sogne-

præster og til Menigheden, om Menighedsmedlemmernes indbyrdes Rettigheder og Forpligtelser, om Sognemenighedernes og Valgmenighedernes gensidige retslige Forhold og deres Begrænsninger i Indordningen under det fælles Kirkesamfund, som de begge tilhøre, hvortil endnu kunde føjes Spørgsmaalet om Bistoppernes Stilling og Myndighed og tilsidst naturligvis ogsaa Spørgsmaalet om den rent udbortes Brug af de kirkelige Bygninger og af Kirkegaarden. Jeg kan derfor hverken skjule for mig selv eller for andre, at Forslagets Ophøjelse til Lov vilde gribe dybt ind i hele den folkekirkelige Ordning her i Landet, hvor dybt kan jeg ikke i Øjeblikket klare mig — hertil kræves en meget videregaaende Undersøgelse end den, jeg for Tiden kan foretage — men jeg kan dog indse, at det maa blive meget dybt. Jeg tager ikke i Betænkning at udtale som mit Støn, at Lovforslagets Ophøjelse til Lov vilde fremkalde en saa betydelig Omvæltning af de kirkelige Forhold i Danmark, at ingen større Begivenhed af denne Art har fundet Sted siden Reformationens Indførelse i 1536. Det er nu ingenlunde min Mening, at Kirkelivet ikke kan og skal udvikles yderligere, men det er min Mening, at det bør ske med Forsigtighed og fuld Bevidsthed om Forandringernes Bestaafenhed og uundgaaelige Følger. Jeg kan ikke føle mig beroliget ved Lovforslagets i og for sig uskyldige Titel eller ved Flertallets Udtalelse om, at Indholdet er forholdsvis ringe og ubetydeligt, da det kun bestaar af nogle enkelte Regler, der nærmest maa betragtes som ligefremme Følgeslutninger af de i Loven af 25de Marts 1872 tilstedeværende Principper. Som oven for paavist er det modsatte netop Tilfældet. Jeg skal imidlertid ikke inblade mig paa en saglig Kritik af de enkelte Bestemmelser i Flertallets Forslag, om jeg end kan erkende, at de forekomme mig at være meget forfælskagtede saavel i Henseende til Rækkeevne som til egen indre Bestaafenhed — thi mit Hovedstandpunkt er, som ovenfor fremfat, det, at der ikke for Tiden habes